

SAMEN IN AMSTERDAM

Convenant gemeente Amsterdam en de vermogensfondsen van het Amsterdamse Fondsen Overleg

Inhoud

1. Voorwoord 4
2. Samenwerking 4
3. Afspraken 5
4. Looptijd 5
5. Tekenpagina 6

Bijlage 1 7
Aanleiding, achtergrond nieuwe koers
Bijlage 2 9
Werkprogramma 2024-2025

1. Voorwoord

Amsterdam is een prachtige stad met een rijke geschiedenis en een zeer gemêleerde bevolking. Een stad waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Tegelijkertijd staat de stad voor een groot aantal uitdagingen. Niet in het minst in het sociaal domein.

Fondsen en gemeente hebben beide een ambitie om vanuit hun eigen rol en wil ten dienste te staan van de Amsterdammers.

Belangrijke spil in het realiseren van deze ambitie zijn sociale initiatieven. Deze initiatieven kunnen helpen waar een gemeente dat niet doet, wil of kan. Zij zien problemen eerder omdat ze in de haarvaten van de samenleving opereren. Zij signaleren waar mensen, om welke reden dan ook, geen beroep op de overheid kunnen, durven of morgen doen. Een ambitie van zowel gemeente als fondsen is het faciliteren en versterken van deze initiatieven.

In 2014 sloten de vermogensfondsen -verenigd in het Landelijk Fondsenoverleg- en het college van B&W van de gemeente Amsterdam een convenant met als doel: een krachtiger gezamenlijke inzet voor het publieke belang. De gemeente Amsterdam en de voor Amsterdam(mers) werkende vermogensfondsen wilden als partners optrekken inzake het publieke belang. Partners die structureel kennis delen en hun beleid en investeringen in de samenleving op elkaar afstemmen. Zo konden zij samen de kwaliteit van de Amsterdamse samenleving versterken.

2. Samenwerking

De samenwerking heeft in de afgelopen 10 jaar veel opgeleverd. Niet alleen concrete samenwerking in projecten en programma's, maar ook meer begrip voor, en vertrouwen in elkaar. Toch valt er nog veel winst te behalen. De samenwerking wordt nog niet ten volle benut. Zo is de wederzijdse bekendheid nog te beperkt en wordt er te weinig spontaan contact gezocht op punten waarop samenwerking heel goed zou zijn. Ook kan er op een aantal terreinen veel strategischer worden samengewerkt. Niet alleen elkaar zoeken voor financiering van initiatieven, maar ook gebruik maken van elkaars kracht en expertise bij uitdagende maatschappelijke vraagstukken.

Tegen die achtergrond hebben gemeente en fondsen besloten om voor een nieuwe periode van 10 jaar een convenant te sluiten, met verdergaande ambities.

Voor dit nieuwe convenant richten partijen zich opnieuw in de eerste plaats op het sociale domein. Dat laat de mogelijkheden voor incidentele of structurele samenwerking op andere beleidsterreinen nadrukkelijk onverlet.

3. Afspraken

De gemeente Amsterdam en de in Amsterdam werkzame vermogensfondsen die verenigd zijn in het Landelijk Fondsen Overleg verbinden zich voor de jaren 2024 tot en met 2034 aan het volgende:

- adequate ondersteuning aan initiatieven die zich inzetten voor mensen in de knel. Zij zijn de belangrijkste actoren in het aanpakken van problemen die de gemeente niet kan of mag oplossen;
- het zich in gezamenlijkheid inzetten voor Amsterdammers die door omstandigheden niet mee kunnen doen in het maatschappelijk leven;
- het positief verschil maken voor deze Amsterdammers door samen te werken, elkaars beleid en acties tijdig af te stemmen, elkaars netwerken te versterken, te lobbyen om regels te veranderen en samen te leren en te innoveren;
- initiatieven van derden, gericht op mensen in de knel, te steunen in woord en daad;
- waar nodig hiervoor de samenwerking te zoeken met andere partijen;
- we onderzoeken of een dergelijke samenwerking uitgebreid kan worden naar andere terreinen ten bate van Amsterdammers;

en

- het hiervoor ontwikkelen en onderhouden van een duurzame samenwerkingsstructuur op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau;
- het regelmatig organiseren van contactmomenten tussen vertegenwoordigers van gemeente, fondsen en partnerorganisaties, voor het uitwisselen van inspiratie, kennis en ervaring;
- het te allen tijde aannemen van een praktische, toegankelijke en oplossingsgerichte houding ten opzichte van elkaar, ten dienste van Amsterdam en de Amsterdammers.

Gemeente en fondsen verbinden zich ook tot het periodiek, in beginsel tweejaarlijks, opstellen van een werkprogramma waarmee concrete invulling wordt gegeven aan bovenstaande afspraken. Het eerste werkprogramma, gericht op de periode najaar 2024 tot najaar 2025, is als bijlage bij dit convenant gevoegd.

4. Looptijd

Dit convenant loopt tot en met maart 2034. Het convenant kan tussentijds worden uitgebreid naar andere beleidsterreinen of anderszins aangepast, indien partijen daartoe in gezamenlijkheid besluiten.

5. Tekenpagina

Namens het College van B&W Amsterdam

Femke Halsema

Burgemeester

Namens het Landelijk Overleg Fondsen

Elise Kant

Voorzitter Landelijk en Amsterdams Fondsenoverleg

Amsterdam, 10 April 2024

Bijlage 1
Aanleiding, achtergrond en nieuwe koers

Op 11 maart 2014 ondertekenden het Landelijk Overleg Fondsen en het College van B&W Amsterdam een convenant voor de duur van 10 jaar. Het doel van dit convenant is om elkaar strategisch te versterken in het antwoord op de maatschappelijke opgave in de stad. Het convenant was en is een unieke samenwerking in Nederland en Europa. Niet eerder was er een convenant gesloten tussen een lokale overheid en landelijke fondsen. De voornaamste aanleiding voor het convenant was de uitkomst van het onderzoek 'Maatschappelijke investeringen in Amsterdam door vermogensfondsen'. Uit dit onderzoek bleek dat fondsen tussen 2007 en 2011 zeker 50 miljoen euro hadden geïnvesteerd in onmisbare voorzieningen voor de meest kwetsbare inwoners van Amsterdam. Op basis van dit onderzoek hebben het toenmalige bestuur en de fondsen besloten om het convenant 'Samen in Amsterdam' op te stellen en te ondertekenen.

Het convenant richt zich op de meest kwetsbare Amsterdammers. De verlenging van dit convenant vormt een goede gelegenheid om het convenant en daarmee het partnerschap tussen gemeente en fondsen nog maatschappelijk impactvoller te maken.

Dankzij het convenant is de samenwerking sterk geïntensiveerd. De resultaten die samen zijn bereikt, bieden kansen om de groeiende complexiteit aan opgaven in Amsterdam het hoofd te bieden. Naast de geïntensiveerde samenwerking en de daaruit voortvloeiende aansprekende resultaten, heeft het convenant aangetoond dat de samenwerking niet altijd vanzelf gaat.

Om de samenwerking verder te intensiveren en te verbeteren is in gesprekken tussen het bestuur en vertegenwoordiging van de fondsen wederzijds de wens uitgesproken om het nieuwe convenant in te richten langs twee lijnen:

1. Een inhoudelijke lijn die concreter is dan zoals beschreven in het lopende convenant
2. Een concretere beschrijving van de samenwerking tussen de Vermogensfondsen en de gemeente waarin de lessons learned uit de afgelopen periode verwerkt zijn.

Voedselproject

Een van de meest aansprekende voorbeelden van de samenwerking voortkomend uit het convenant is de ondersteuning van voedselinitiatieven. Na het uitbreken van de coronacrisis was een groot aantal kwetsbare Amsterdammers afhankelijk van de ondersteuning van informele voedselinitiatieven. Dit gold extra voor Amsterdammers die ongedocumenteerd zijn en daarom geen aanspraak konden maken op ondersteuning vanuit de reguliere voedselbank. De gemeente, de fondsen en maatschappelijke organisaties hebben door snel te schakelen de voedselinitiatieven samen gebracht tot een groot voedselproject dat al meer dan 10.000 mensen van voedsel heeft voorzag.

Het succes van de samenwerking is ook na de coronaperiode doorgezet, ondanks dat de hulpvraag afnam, bleef de behoefte aan ondersteuning van de voedselinitiatieven bestaan. Om deze ondersteuning structureler vorm te geven, heeft de Amsterdamse gemeenteraad het voorstel van het college aangenomen om samen met de fondsen de voedselinitiatieven meerjarig te blijven ondersteunen. In het laatste raadsbesluit hierover ondersteunt de gemeente organisaties in 2023 voor voedselhulp. De fondsen, waaronder het Rode Kruis en Human Aid Now, samen met vermogensfondsen dragen in gelijke mate bij. Het convenant heeft aangetoond dat de Gemeente fonsen duidelijk complementair aan elkaar zijn. Op het moment dat zij elkaar echt vinden, kunnen ze veel betekenen voor Amsterdammers.

Bijlage 2
Werkprogramma 2024-2025

Inhoudelijke focus

A. We versterken de bestaanszekerheid van alle Amsterdammers door te werken aan:

- Iedereen een thuis, van opvang naar wonen
  - we zetten ons in om thuislozen op alle mogelijke manieren sneller van een thuis te voorzien en werken daarop samen
- Mensen zonder papieren die in Amsterdam wonen zijn ook Amsterdammers en verdienen ondersteuning
  - we zetten ons in om manieren te vinden om ongedocumenteerden toch te kunnen laten werken in samenwerking met bedrijven
  - we faciliteren organisaties die zich inzetten voor rechten van ongedocumenteerden
  - speciale aandacht gaat uit naar kinderen, jongeren en ouderen zonder papieren
- Meer bestaanszekerheid voor uitkeringsgerechtigden
  - we zetten ons in om op alle mogelijke manieren de kloof tussen rijk en arm te verkleinen, specifiek voor uitkeringsgerechtigden.
  - we zetten ons in om voor uitkeringsgerechtigden een betere uitgangspositie te creëren
- Eten voor iedereen
  - we zetten ons in om via voedselinitiatieven Amsterdammers te bereiken die honger hebben en voorzien hen van (meer) eten
- Voorzieningen voor iedereen
  - we zetten ons in om kunst, cultuur, sport, zorg, etc. toegankelijk te maken, krijgen en/of houden voor uitkeringsgerechtigden, ongedocumenteerden en hun kinderen

B. We bestrijden eenzaamheid van alle Amsterdammers door ons in te zetten voor:

- Je bent niet alleen
  - we zetten ons in om initiatieven te ondersteunen die jong en oud te bereiken om eenzaamheid tegen te gaan

C. We benadrukken het belang van lokale initiatieven en zetten ons in om hen te versterken en te ontzorgen:

- Steun aan de lokale organisaties: We zetten ons in
  - voor zowel het faciliteren van activiteiten als capacity building voor kleine organisaties (inclusief zaken die hen ontzorgen en benodigde spullen), als
  - voor bestaanszekerheid van impactvolle organisaties die in Amsterdam aantoonbaar positief verschil maken op bestaanszekerheid van Amsterdammers; bijvoorbeeld in de vorm van meerjarige- of organisatiesteun aan impactvolle organisaties
- Steun aan de sleutelfiguren
  - we zetten ons in om sleutelfiguren -die Amsterdammers weten te bereiken- te ondersteunen en ontzorgen, zodat we ze eerder en beter kunnen bijstaan

Intentie

- We stemmen beleid en bestedingen nog beter af, maar gaan ook door naar samen uitvoeren
- We wisselen nog intensiever informatie en netwerken uit, maar gaan ook door naar consulteren, samen evalueren en samen leren
- We gaan van kennisdeling en verduurzaming naar samen sturen op vergroten van bereik en impact
- We gaan van top down afspraken naar organische slimme streetlevel samenwerking
- We delen niet alleen elkaars netwerken maar zetten in op verrijking van die netwerken en gezamenlijke lobby voor de Amsterdammers die dat het hardste nodig hebben
- We leren van elkaar én van andere steden
- Er is contact op de momenten die ertoe doen op bestuurlijk en ambtelijk niveau

Werkwijze

- We stellen een uitvoeringsplan op met afspraken over concreet te behalen resultaten
- We monitoren het uitvoeringsplan op kwartaalbasis en zorgen voor een jaarlijks verslag op basis waarvan kan worden geherprioriteerd

Beheer

Om de opvolging van bovenstaande afspraken te monitoren wordt een permanente werkgroep ingericht, bestaande uit enerzijds twee contactpersonen van de gemeente uit de directie Werk, Participatie en Inkomen (WPI) en twee contactpersonen namens de in het LFO verenigde vermogensfondsen.

We organiseren een halfjaarlijkse strategische tafel

- om te bewaken dat voortgang op de uitvoering van het convenant wordt geboekt
- om te signaleren en escaleren als samenwerking niet goed loopt of als voorgenomen beleid negatieve consequenties dreigt te hebben voor de initiatieven waar wij ons op richten, zodat eerder en sneller interventies kunnen plaatsvinden
- zodat we geen kansen laten liggen op het verbinden van de wereld van vermogensfondsen met de gemeentewereld en partners daarbuiten
- om jaarlijks bestuurlijk overleg voor te bereiden

We organiseren elk jaar tenminste één bestuurlijk overleg over de voortgang van het convenant en het werkprogramma

We organiseren elk jaar tenminste één bredere samenkomst van de direct bij de uitvoering van convenant en werkprogramma betrokken bestuurders, ambtenaren en vermogensfondsen.

Dit laat onverlet de mogelijkheid om op urgente thema's fondsen en ambtenaren samen te brengen en op urgente thema's tussendoor overleggen te organiseren tussen wethouders en vertegenwoordigers van het Landelijk Fondsenoverleg.